

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Daniely Benšové a soudců JUDr. Zdeňka Stibrála a JUDr. Miroslava Stoklasy ve věci žalobce **Jana Š.**, narozeného xxx, bytem v xxx, xxx, zastoupeného JUDr. Petrem Kočím, Ph.D., advokátem, sídlem v Praze 6, Na Štáhlavce 1105/16, proti žalované **České republice – ministerstvu spravedlnosti**, IČ 000 25 429, sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16, o **45.450,- Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 z 21. února 2012, č.j. 10C 105/2011-67,

t a k t o :

Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II. co do částky 45.450,- Kč s příslušenstvím **p o t v r z u j e**, ve výroku III. se **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení 45.916,80 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Petra Kočího, Ph.D., advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Soud I. stupně rozsudkem uložil žalované zaplatit žalobci 366.000,- Kč s úroky z prodlení, co do částky 2,458.950,- Kč s příslušenstvím žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Vyšel ze zjištění, že žalobce byl trestně stíhán pro trestné činy znásilnění, vydírání na základě usnesení z 31.7.1992, 25.8.1992 a 14.9.1992. Žalobce byl zadržen Policií ČR dne 20. 9. 1992 a 21. 9. 1992 byl vzat do vazby. Jeho zaměstnavatel - firma DOMINANT v.o.s. s ním 11. 8. 1992 zrušila pracovní poměr (pracoval jako noční strážný) pro hrubé porušení pracovní kázně podle § 53 písm. 1 odst. b) ZP, neboť v noci z 30. na 31. 7. 1992 neoprávněně opustil na dobu nejméně 80 minut střežený objekt a zneužil firemní vozidlo BABETA. Rozsudkem z 8. 4. 1993 byl žalobce uznán vinným ve všech bodech obžaloby a

byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 3,5 roku. Rozsudkem odvolacího z 7. 7. 1993 byl žalobce zproštěn obžaloby pro znásilnění, jinak byl rozsudek soudu I. stupně ve výroku o vině potvrzen a žalobci uložen trest odnětí svobody v trvání 1 roku, který žalobce nastoupil 8. 7. 1993. Žalobce byl ve vazbě od 20. 9. 1992 do 7. 7. 1993 a ve výkonu trestu od 8. 7. 1993 do 20. 9. 1993. Rozsudkem Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou z 3. 9. 2010 (po povolení obnovy řízení) byl žalobce zproštěn obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř. pro skutky, kterými měl spáchat trestné činy neoprávněného užívání cizí věci a vydírání.

Žalovaná žalobci na základě výzvy z 5. 11. 2010 vyplatila žalobci 38.400,- Kč jako náhradu za ztrátu na výděлку, 1.501,- Kč jako náhradu nákladů trestu, 29.553,60 Kč jako náhradu nákladů obhajoby v řízení o obnově, 120.000,- Kč jako náhradu nemajetkové újmy za trestní stíhání, 145.500,- Kč jako náhradu nemajetkové újmy za vazbu (291 dní x 500,- Kč) a 75.000,- Kč jako náhradu nemajetkové újmy za výkon trestu (75 dní x 1.000,- Kč), celkem byla žalobci vyplacena částka 409.955,- Kč.

Po právní stránce soud I. stupně posoudil věc podle § 1 odst. 1 věty první, § 2, § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1 zákona č. 58/69 Sb., když se žalobce po žalované domáhá jednak zaplacení valorizace náhrady škody za ztrátu na výděлку po dobu výkonu vazby a trestu ve výši 43.469,- Kč a jednak zaplacení valorizace škody za náklady trestu ve výši 1.981,- Kč a dále podle čl. 5 odst. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, když se žalobce po žalované domáhá jednak náhrady nemajetkové újmy za nezákonnou vazbu ve výši 2,354.500,- Kč a jednak náhrady nemajetkové újmy za nezákonný výkon trestu ve výši 425.000,- Kč.

Nároky žalobce na náhradu nemajetkové újmy za nezákonnou vazbu, která trvala od 20. 9. 1992 do 7. 7. 1993 a výkon trestu vyplývají z čl. 5 odst. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, která je přímo aplikovatelná dle čl. 10 Ústavy ČR pro újmu k níž došlo v době, od které se Úmluva stala pro Českou republiku závaznou, tj. od 18. 3. 1992. Nároky jsou co do základu důvodné, přičemž pouhá omluva jako satisfakční prostředek je v daném případě nedostačující. Za přiměřenou náhradu nemajetkové újmy žalobce považoval u vazby 1.500,- Kč za 1 den, tj. 1.500,- Kč x 291 dní = 436.500,- Kč a u výkonu trestu odnětí svobody 2.000,- Kč za 1 den.

Požadavky na valorizaci částky 38.400,- Kč za ztrátu na výděлку žalobce po dobu výkonu vazby a trestu a za náklady trestu nejsou důvodné. V prvním případě proto, že žalobce před vzetím do vazby nebyl nikde zaměstnán, byl veden na úřadu práce a neprokázal, že by měl v průběhu výkonu vazby nebo trestu nastoupit do zaměstnání či mít jiný příjem z vlastní výdělečné činnosti. Jeho pracovní poměr u DOMINANT v.o.s. byl ukončen dne 11. 8. 1992 pro hrubé porušení pracovní kázně podle § 53 písm. 1 odst. b) zákoníku práce, přičemž, žalobce nepodal žalobu o určení neplatnosti zrušení pracovního poměru. Do vazby byl žalobce vzat až dne 20. 9. 1992, není zde tedy příčinná souvislost mezi nezákonnou vazbou a ušlým výděلكem. Pokud se žalobce odvolával na nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 85/04, pak v něm Ústavní soud dospěl k závěru, že otázku nepřiznání náhrady ušlého výděلكu ve valorizované výši by soudy měly vyřešit v rámci rozhodování o náhradě imateriální škody a nikoliv náhradu ušlého výděلكu valorizovat. Požadavek žalobce na valorizaci částky 1.501,- Kč (zaplacené a vrácené náklady výkonu trestu) nemá oporu v zákoně. Výše citovaný nález ústavního soudu ČR pouze otázku valorizace ušlého výděلكu a nikoliv jiného nároku na náhradu škody.

Žalobce podal včasné odvolání proti části zamítavého výroku, co do částky 45.450,- Kč s příslušenstvím. Šlo o nároky na valorizaci náhrad za ztrátu na výděلكu a za náklady výkonu trestu. Namítal, že soud I. stupně interpretoval nález ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 85/04 opačně. Poukázal na to, že ústavní soud v nálezu uvedl, že otázku valorizace náhrady ušlého výděلكu budou muset obecné soudy vyřešit v rámci rozhodování o náhradě imateriální škody a přihlížet i k době, po kterou byla náhrada této škody stěžovateli odpírána.

Tento závěr svědčí o tom, že ústavní soud považuje valorizaci ušlého výdělku za možnou. Jedna koruna ušlá v r. 1992-3 nemůže být přiměřeně nahrazena korunou v r. 2010 s ohledem na snížení kupní síly o téměř 2,5 násobek. Z hlediska příčinné souvislosti se měl soud zabývat tím, z jakého důvodu byl pracovní poměr žalobce zrušen. Z trestního spisu vyplývá, že k tomu došlo v přímé souvislosti s žalobcovým obviněním (opuštění pracoviště v noci z 30. na 31.7.1992). Z posudku od zaměstnavatele založeného v trestním spisu lze dovodit, že jinak by jeho pracovní poměr trval. Žalobce sice mohl tehdy brojit proti zrušení pracovního poměru, avšak jestliže nebyla úspěšná (tehdy) ani jeho obhajoba v trestním řízení, nebyl by úspěšný. Navíc byl ve vazbě. V době zproštění obžaloby již nemohlo být zrušení pracovního poměru přezkoumáváno. Nesprávně soud rozhodl též o nákladech řízení, neboť nevzal v úvahu, že výše plnění záviselo na úvaze soudu a judikatura ohledně této výše nebyla v době podání žaloby ještě sjednocena. Žádal proto rozsudek změnit tak, že žalobě bude v požadované části vyhověno a žalobci přiznáno právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Žalovaná uvedla, že považuje rozsudek za správný.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek v rozsahu dotčeném odvoláním dle §§ 212, 212a odst. 1, 5 o.s.ř. a shledal, že odvolání je důvodné jen zčásti.

Soud I. stupně vycházel z dostatečně a správně zjištěného skutkového stavu – v tomto směru ostatně účastníci žádné námítky nevznesli. Namísto je pouze doplnit, že z trestního spisu citovaného soudem I. stupně vyplývá, že žalobce sám v počátcích trestního stíhání, ale též při provádění rekonstrukce činu, uváděl, že v dané době byl na místě údajného činu – tedy že nebyl na pracovišti.

Odvolací soud považuje za správné též právní posouzení věci soudem I. stupně. Co se týče valorizace vyplacené náhrady škody za ušlý výdělek, lze s žalobcem souhlasit v tom, že takováto škoda se (na rozdíl od jiných škod) valorizuje. Plyne to přímo z právních předpisů pracovněprávních, jež se v tomto směru uplatní i v rámci náhrady škody dle předpisů občanskoprávních. S takovouto valorizací počítá i citovaný nálezný ústavního soudu – byť ji zařazuje mezi újmy imateriální. Zamítavé rozhodnutí ohledně tohoto nároku však stojí především na závěru, že tu nebyla příčinná souvislost mezi tvrzenou škodou (ušlým výdělkem) a trestáním stíháním žalobce. S žalobcem byl v průběhu trestního stíhání ukončen pracovní poměr, avšak nikoli z důvodu samotné údajné trestné činnosti, nýbrž z důvodu porušení pracovní kázně spočívající v tom, že žalobce namísto střežení objektu se zdržoval jinde. Lze předpokládat, že o této skutečnosti se zaměstnavatel dozvěděl právě v souvislosti s trestním stíháním žalobce. Nic to však nemění na tom, že ke skončení pracovního poměru došlo pro porušení pracovní kázně, nikoliv z důvodu pro trestního stíhání žalobce.

Správný je též závěr soudu I. stupně o tom, že jinak nemá nárok na valorizaci oporu v zákoně. Výjimku činí – jak uvedeno výše - případy náhrady ušlého výdělku (ztráty na výdělkem) a také do jisté míry též případy ušlého zisku, kde je možno přiznat též ušlý výnos z peněz (např. úroky jichž by bylo dosaženo při uložení v bance). Jiný závěr neplyne ani z nálezu ústavního soudu, jehož se žalobce dovolává, neboť ten se zabývá právě valorizací ušlého výdělku.

Odvolací soud proto rozsudek ve výroku o věci samé dle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Odvolání tak bylo shledáno důvodným toliko ohledně nákladů řízení. Jelikož šlo o řízení, kdy v převážné míře výše plnění závisela na úvaze soudu, bylo namísto dle § 142 odst. 3 o.s.ř. žalobci přiznat právo na náhradu nákladů řízení. Okolnost, že získal částku podstatně nižší než jakou požadoval v žalobě, se v obdobných případech projeví v tom, že odměna advokáta se počítá jen z té částky, kterou soud žalobci přiznal. Tím je zabráněno tomu, aby

kvůli nedůvodnému navýšení žalované částky, získávali účastníci na nákladech řízení neadekvátní majetkový prospěch. Tato soudní praxe je v obdobných případech ustálená a výhrady ní nevznesl ani soud dovolací. V tomto případě se uvedené závěry uplatní u nároku na zadostiučinění. Nároky na valorizaci z hlediska výše ne úvaze soudu nezávisely, tudíž ohledně nich musí žalobce nést neúspěch ve sporu.

Proto bylo namístě v nákladovém výroku rozsudek dle §220 o.s.ř. změnit a žalobci odpovídají částku na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně přiznat. Jde o odměnu advokáta ve výši 45.430,- Kč, 8 paušálních náhrad hotových výdajů advokáta (za převzetí zastoupení, sepsání žaloby, doplnění žaloby, repliku k vyjádření žalované, další doplnění žaloby a účast u dvou jednání soudu) po 300,- Kč. K těmto částkám pak byla přičtena 20% DPH. Jelikož ovšem žalobce v rozsahu cca 10% předmětu řízení byl neúspěšný (aniž by v této části bylo rozhodnutí o výši plnění závislé na úvaze soudu), náleží žalobci dle § 142 odst. 2 o.s.ř. jen 80% náhrada. Ta pak činí 45.916,80 Kč.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 2 o.s.ř., neboť žalobce s nároky ve věci samé (jež co do výše na úvaze soudu nezávisely) nebyl úspěšný.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku n e n í dovolání přípustné.

V Praze dne 20. června 2012

JUDr. Daniela B e n e š o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Kateřina Dvořáčková